

وەزارەتى كشتوكال و سەرچاوهكانى ئاو

زمارە: ۲۱۱۱ لە ۲۰۲۰/۳/۹

پالپىشت بە بىرگەكانى (يىانزەم) و (دوانزەم) و (نۆزىدەم) لە ماددهى (دووھم) لە ياساي وەزارەتى كشتوكال و سەرچاوهكانى ئاو لە ھەرىمى كوردىستان زمارە (٦) يى سالى ٢٠١٠ و بىرگەي (شەشەم) لە ماددهى (سېيىھم) لە ياساي پاراستن و پىشخستنى بەرھەمى كشتوكالى لە ھەرىمى كوردىستان زمارە (٤) يى سالى ٢٠٠٨ و ماددهى (٥) لە ياساي (امراض الحيوانات العفنة) زمارە (٦٨) يى سالى ١٩٣٦ و ماددهى (٦,٥) لە سىستەمى قىتىرنەرە زمارە (٨٤) يى سالى ١٩٣٧ و بە مەبەستى كۆنترول و رېكخستنى بازرگانى كردن بە هاوردەكردنى ئازەللى زيندوو كە بۇتە ھۆكارىك بۇ ئەوهى بە سەدان مiliون دۆلار رەوانەي دەرەوه بىرىت و بۇ رېڭىرتىن لە بلاوبۇونەوهى نەخۆشى لە رېگاى ئەم پرۆسەيە و بە مەبەستى دابىنكردنى گۆشتى سوورى تەندروست و پاك بۇ ھاوللاتيان و پاراستنى سامانى ئازەل لە ھەرىمى كوردىستان و دۆزىنهوهى ھەلى كار بۇ دەرچوانى كۆلىزە كشتوكالىيە كان و قىتىرنەرە كان ئەم بىپارەمان دا :

بىپارى زمارە (١) يى سالى ٢٠٢٠

تايىەت بە رېكخستنى هاوردەكردنى ئازەللى زيندوو بە مەبەستى قەلەوکردن و سەربىرىن

يەكەم: مۆلەتى هاوردەكردنى ئازەللى زيندوو بۇ قەلەوکردن تەنبا بهوانە دەدرىت كە خاودەن پرۆزەي قەلەوکردنى ئازەللى زيندوون و كە پرۆزەي قەلەوکردىيان ھەيە و مۆلەتى وەزارەتىان ھەيە و مۆلەتە كەيان نويكراوهەتەوه و پىيوىستە پرۆزەكانيان بە سەرپەرشتى بەرىۋەبەرایەتى قىتىرنەرە و بەشى سامانى ئازەل و پارىزگاكان و بەپىي رېنمايىيەكانى وەزارەت بىت .

دۇوھم: زمارەي ئازەللى هاوردەكراؤ بۇ قەلەوکردن بەپىي تواناي شوپىنى قەلەوکردن دەبىت و نابىت كىشى ئازەلە كە (گۆلکى بچووکى گۆشت) لە (١٥٠) سەدو پەنجا كيلۆگرام و (بەرخ و كار) لە (٢٥) بىست و پىنج كيلۆگرام زياترى بىت و پىيوىستە سەرجەم ئازەلە كان زمارە پىناسىيان ھەبىت .

سېيىھم: مۆلەتى نوى دەدرىت بە هاوردەكردن دواي ئەوهى كە راپۇرتى وەجبەي پىشىو لە لايەن داواكار پىشكەش بىرىت كە پابەندبووه بە رېنمايىيەكانى هاوردەكردن .

چوارەم: لە دواي كەرەنتىنى ئازەللى هاوردەكراؤ و گواستنەوهى بۇ ئەو پارىزگايەي كە مۆلەتە كەى بۇ دراوه جارىكى دىكە رېگا نادرىت بگوازىرىتەوه بۇ پارىزگايەكى دىكە .

پىنجەم: داواكارى پارىزگاكانى ھەرىمى كوردىستان بۇ ئەو بىرەي كە داواي دەكەن پىيوىستە بەپىي پىداوېستى پارىزگا بىت بە رەچاوهەنلى پاراستنى بەرھەمى ناوخۇ و نرخ و داواكارىيە كە بۇ سى مانگ پىكەوه پىشكەش بە وەزارەت بىرىت و ھېۋازى پىدانى مۆلەتى هاوردەكرن لە رېگەي ليژنەيەكى تايىەت دەبىت لە وەزارەت كە سالانە بە فەرمانىكى وەزارى وەزير نويىدەكرىتەوه و دەكىت ئەم ليژنەيە گۇرانكارى بەسەردابىت .

شەشەم: هاوردەکردنى ئازھلى زىندۇو بە مەبەستى سەربىرىن لە كوشتارگاكان لە ھەربىك لە (جوانەگاي گۆشت) نايىت كېشى لە (٤٠٠) چوار سەد كيلۆگرام و (كاور، گيسك) لە (٦٠) شەست كيلۆگرام زىاترىيەت. ئەم مۇلەت دەدرىيەت بەم كۆمپانىيابانە كە خاوهەن شويىنى حەوانەوەي ئازھلى و مۇلەتى خۆيانەن و بەكردارى ئەم ئازھلانە هاوردە دەكەن و دەيانفرۆشنهوە بە قەسابەكان و رەچاوى كارى پىشىرى كۆمپانىيابان بىرىت و لە ژىر سەرپەرشتى و بە ھەماھەنگى نىوان ب. قىتىرنەرى و بەشى سامانى ئازھلى پارىزگاكان بە پىى رېنمايىيەكانى وەزارەت.

حەوتەم: پىيوىستى دروستكىرىنى شويىنى كەرەنتىنى ئازھلى هاوردەكراو بە تواناي گونجاو لە دەروازە سەنورىيەكان ج لە لاينەن حەكومەت يان كەرتى تايىيەت پالپىشت بە ماددەي (٦) لە سىستەمى قىتىرنەرى ژمارە (٨٤) ئى سالى ١٩٣٧ رېڭە دەدرىيەت بە كەرتى تايىيەت بۇ دروستكىرىنى شويىنى كەرەنتىنى تايىيەت بە ئازھلان لە دەروازە نىودەولەتىيەكان و فرۆكەخانەكان بە سەرپەرشتى لىزىنەيەكى ھونەرى تايىيەت لە وەزارەت و بە ھاوكارى وەزارەتى دارايى و ئابورى بۇ رېكخىستنى كاروبارە دارايىيەكان.

ھەشەم: پىيوىستە كۆمپانىاو پرۆزەي قەلەوەكەن و ئەوانەي كە پرۆزەي قەلەوەكەن دەنەنەنەن و مۇلەتى وەزارەتىيان ھەيە پابەندىن بە دانانى پىشىكىيەن قىتىرنەرى و ئەندازىيارىيەنى كشتوكالى (بەشى سامانى ئازھل) بۇ ھەر پرۆزەيەك بۇ ئەو دەرچووانەي كە دانەمەزراون لە حەكومەت وەك سەرپەرشتىيارى پرۆزەكانيان.

تۈيەم: دەبىت هاوردەكار پابەندىبىت بە ماوهى دىاريکراو بۇ ھاوردەكىرىن كە (٣) سى مانگ دىاريکراو و بۇ ئەوانەي كە مۇلەتىيان پىىدەدرىيەت لە رۆزى دەرچوونى ئەم بىيارە بۇ ھاوردەكىرىنى ئازھلەكانيان بۇ ناو ھەرىم لە وولاتى سەرچاوه و ھەروەها گۆرىنى سەرچاوهى هاوردەكىرىن لە دەسەلاتى لىزىنە دەبىت لە ژىر سەرپەرشتى وەزير.

دەيىم: لىزىنەيەكى ھاوبەش لە بەرىۋەبەرایەتى قىتىرنەرى و بەشى سامانى ئازھلى پارىزگاكان سەردانى شويىنى كۆمپانىيەن بەرداشىلەن كەنەن بۇ دىنيابۇون لە بىرى بەشى ھاوردەكراو و بىرىتە كۆنۈوسىيەنى ھاوبەش رەوانەي لىزىنە بىرىت بۇ ئەوهەي كارى لەسەر بىرىت.

يائىزمەم: تايىيەت بە پرۆزەكانى قەلەوەكەن لە شەش مانگى يەكەمى سالى (٢٠٢٠) بە شىوھى دووجار و ووزەي تەواوى پرۆزە پىييان بىرىت بەدەر لە پىشكى پارىزگاكان لەلاينەن ھەمان لىزىنەي دانراو لە دیوانى وەزارەت كە لە خالى (٥) پىينجەم ئاماژەي پىىدراو.

دوازىزمەم: سەبارەت بە ھەنگاوى جىبەجى كەنەن بەرداشىلەن كەنەن بەرداشىلەن كەنەن بە ھەنگاوى بىت و بۇ سالى (٢٠٢٠) رېزەي سەربىرىن كەمبىرىتەوە بۇ (٥٠٪) لە پىشكى پارىزگاكان بەپىى ستاندەرى كارپىيەكراو كە داواي دەكەن.

سینزه‌م: هه ر کۆمپانیا یه که خواستی هاوردەکردنی ئازھلی هه بیت پیویسته بارمته یه ک به رېژه‌ی (٪ ۵) لە نرخی وەجبەی ئازھلی هاوردەکراو لە هەزماری بانکی وەزارەتی کشتوكال و سەرچاوه کانی ئاو / ب . گ . کشتوكالی پاریزگاکان دابنیت تا پشتگیری سەربەخانی وەردەگریت کە ئاراستەی وەزارەت و بەریوە بەرایەتیە کانی دەکات و ئەگەر پابەند نەبۇو بە رېنمايىيە کان مافى بىرە پارە گەي نامىنیت .

چواردهم: دەبیت چاودىرى بازركانى بە رۆلى خۆيان هەلبىتن بۆ ئەم مەبەستەش ئاسانكارى پیویستيان بۆ دەكىرىت بۆ چاودىرىيەرکەنی نرخى زىنده قەپانى ئازھلی زىندوو و نرخى گۆشت لە بازارەکان بە هەماھەنگى لەگەل ب . گ . کشتوكالی پاریزگاکان / سامانى ئازھل .

پانزه‌م: لە حالەتى بەرزبۇونەوەي نرخى گۆشت لە دەسەلاتى وەزىرە رېگە بەهاوردەکردنی ئازھل زىندوو بىدات بەو کۆمپانىيائانەي كاريان ھەيە بە لەبەرچاوه گرتى بەرەھەمى ناوخۆيى .

شانزه‌م: لە سالى (٢٠٢١) پىداچوونەوە بە بىيارى رېگەدان بە ئازھل زىندوو بە مەبەستى سەربىن بکىرىت کە لە خالى (شەشەم) ئاماژەي پىكراوه .

حەفده‌م: ئەو کۆمپانىيائانەي ئازھل زىندوو هاوردە دەكەن بۆ قەلەوکردن و دەفرۆشنه وە بە ئازھلداران و پرۆزەکانى بچووک و تاكەكەسى پیویسته بارمته یه ک به رېژه‌ی (٪ ۵) ئى نرخى وەجبەي هاوردەکراو لە هەزمارى بانکى وەزارەتى کشتوكال و سەرچاوه کانى ئاو / ب . گ . سامانى ئازھل و ۋېتىرنەرى دابنین بۆ جىاكردنەوەي کۆمپانىيائانى بەكىدار كارەكە دەكەن لەگەل ئەوانەي كرىن و فرۇشتىن بە كارەكەوە دەكەن و سنووردار بکىرىت ، وە هەر كاتىك سەرپىچى بکەن لەو بارمته یه سزاى دارايى دەدرىت .

ھەزدەم: هەر کۆمپانىيائەك هەلسابە كرپىن و فرۇشتىنى مۆلەتى هاوردەکردن و پابەند نەبۇو بە مەرجەكانى كىش و وولاتى سەرچاوه و تەندروستى ئازھلەكە و ھېشتنەوەي ئازھلەكان لە كەرهنتىنەكان و پابەند نەبۇون بەو بىيارە و ياسا و رېنمايىيەکانى وەزارەت تايىەت بەهاوردەکردنی ئازھل ئەوالە لايەن وەزارەتەوە و رووبەررووی لېپرسىنەوەي ياسايى دەبىت .

نۇزدەم: هەر کۆمپانىيائەك لېزىنەي لېكۆلینەوەي لەسەر پىكەھات بە فەرمانى وەزىر چالاکى رادەگىرىت لە بەر ئەوەي لەزىر لېكۆلینەوەدايە تاوه كو راسپاردى لېزىنە لاي وەزىر پەسند دەكىرىت .

بىستەم: هەر کۆمپانىيائەك پابەند نەبۇو بەم بىيارە ئەوا كۆمپانىاكەي دەخريتە لىستى رەش يان چالاکى رادەگىرىت بە رەزامەندى وەزىر .

بىست وىھەك: ئەم بىيارە لەپرۆزى بلاوکردنەوەي لەپرۆزنامەي دەسمى (وهقایعی کورستان) كارى پىددەكىرىت

بىنگەرد تالەبانى

وەزىرى كشتوكال و سەرچاوه کانى ئاو